

TRABZON MİLLETVEKİLİ M. AKİF HAMZAÇEBİ'NİN

TARIM ve KÖYİŞLERİ BAKANLIĞININ 2008 YILI BÜTÇE KANUN TASARISI ÜZERİNDE PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA YAPTIĞI KONUŞMANIN ÖZETİ

➤ **Tarım sektöründeki en önemli sorunlardan biri arazi yapısının parçalı olmasıdır.**

Parçalı arazi yapısına paralel olarak tarım sektöründeki işletme ölçekleri son derece küçük. Bir ölçeğe göre 3 milyon civarında, bir ölçeğe göre 4 milyon civarında Türkiye'de tarımsal işletme söz konusu. Bunu OECD ve Avrupa Birliği ölçüleriyle, ortalamalarıyla kıyasladığımızda son derece yüksek bir rakam. İşletme ölçeğinin büyümesine paralel olarak işletme sayısı azalmalıdır. Tarım sektörü böyle bir dönüşüm ihtiyacının içerisinde.

Tarım sektörü deyince aklımıza hemen bütçeden yapılan transferler geliyor. Tarım sektörüne iki tür destek yapılır aslında. Birinci grup destekler bütçeden yapılan transferler nedeniyle, doğrudan üreticinin kendisine veya tarım sektörüne doğrudan oradaki üretimi, kaliteyi, verimi artırmaya yönelik harcamalar. İkinci grup transferler ise hükümetlerin piyasadaki fiyatın oluşumuna müdahale etmek yoluyla tarımsal fiyatların oluşacağı düzeye göre sınır fiyatlarıyla iç fiyatlar arasındaki fark nedeniyle tüketicilerden tarım sektörüne yapılan transferler. Bu iki grup transferi birlikte alıp değerlendirmek gerekir.

Bütçeden tarım kesimine yapılan transfer harcamalarını baktığımızda bu noktada 2002 yılındaki düzeyden daha ileride bir düzeyi AKP Hükümetleri yakalamış değil. Daima bu tip karşılaştırmalarda hep millî gelire oran olarak kıyas yapılır. O yıl neydi, bu yıl ne? 2002 yılındaki oran millî gelirin yüzde 0,8'idir. 2008'de neyi hedefliyor Hükümet; yüzde 0,76'yı hedefliyor. Yani, kılı kılına tartarsak binde 8'in de altına inmiş. 2007'de ise bir miktar 0,8'in üstüne çıkmış. Eğer 2007 ile 2008'in farkını alırsak aşağı yukarı 2008'de 2007'ye kıyasla 700 milyon YTL'lik bir destek azalması söz konusudur bütçeden. Bir kere bunu doğru tespit edilmelidir.

Bütçeden yapılan desteklerde durum bu. Peki, tüketiciden fiyat yoluyla, fiyat desteği dediğimiz piyasa mekanizması yoluyla yapılan desteklerde durum nedir diye baktığımızda, bu konuda biraz önce Devlet Planlama Teşkilatıyla görüştüm, onlar da öyle bir veri olmadığını söylediler. Ama, OECD istatistikleri var bu konuda. Elimdeki rakamlar 2003'e kadar geliyor, yani, sizin iktidarınızın ilk yılı. Ama, görünen şu ki; Türkiye kriz yıllarında piyasa fiyat desteğini verememiş, genel olarak da OECD fiyat desteğinin altında kalmış. Bunu ölçebilecek bir araç, bir tablo da var elimizde. Bu tablo da şu: Yine yıllık program önümde şu anda. Ürünlerin fiyatı nedir? Yani, sonuçta ürünlerin fiyatı eğer giderek yükseliyorsa tüketiciden siz üreticiye bir transfer yapmış olursunuz. Eğer bu fiyat aşağıya doğru iniyorsa tüketiciden üreticiye bir transfer söz konusu olamaz. Bakın, ekmekte zam tartışması var şimdi. Ne diyoruz ekmekte? "Buğday fiyatı artmadı, nereden çıktı bu ekmek zammı?" diyoruz değil mi? Evet, buğday fiyatlarına bakıyorum şimdi. 2003 yılında yine yıllık programda yer alan rakamlar. 2003 yılı buğday fiyatı YTL/ton cinsinden 353, 2006'da bunu 350'ye indirmiş Hükümet. 2007 rakamı da herhâlde bu düzeydedir.

Arpa 2003 yılı fiyatı 235, 2006 yılı 258; ama 2004 fiyatı arpanın 262; 2004'ün altında kalmış. Pamuğa bakın: 1.026, 2003; 2006, 843.

Bu örnekleri çoğaltabilirim. Kuru incir, çekirdeksiz üzüm, soya fasulyesi, zeytin, kuru kayısı, bütün bunların hepsinde yıllık programda yer alan rakamlara bakıldığında benim söylediğimi burada göreceksiniz. Demek ki, üreticiye piyasa mekanizması yoluyla aktarılan kaynaklarda da bir azalma var. Demek ki, tarım sektörünü biz OECD veya Avrupa Birliği ülkeleri kadar destekleyemiyoruz, onların altındayız.

Sayın Bakanın verdiği rakamlardan traktör sayılarına gelmek istiyorum. Sayın Bakan Otomotiv Sanayicileri Derneğinin rakamlarına, o derneğe kayıtlı olmayan üreticilerin rakamlarıyla ithalatı da ilave ederek bir rakam vermiş bize. Bende sadece Otomotiv Sanayicileri Derneğinin rakamları var. Buna rağmen bu rakamlar 2000 yılı öncesinde tarım sektöründe satın alınan traktör rakamlarından daha aşağıda. 1996-99 yılına bakın, 50 binlere yaklaşan bir traktör her yıl satın alınması söz konusu. Otomotiv Sanayicilerinin rakamları bunlar. Daha o rakamlara henüz Türkiye gelebilmiş değil. Tamam, 2002'ye göre artış var, kabul ediyorum. Ama daha biz 90'lı yıllardaki tarım sektörünün teknoloji konusundaki satın alma harcamasına, traktör harcamasına ulaşabilmiş değiliz.

Fındık üreticisinin 2004 yılında meydana gelen don zararından dolayı bir alacağı vardı. Bir kısmı 2004 yılında ödendi. 252 milyon TL'si bu seçime kadar ödenmemişti. Seçim zamanı, seçim öncesi bir ödeme sözünün verildiğini hatırlıyorum. Yapılan bir ödeme oldu mu ve hâlen üreticiye olan borç miktarı nedir? Bunu öğrenmek istiyorum. Fiskobirlik acaba asli görevine ne zaman dönecek Sayın Bakan? Hâlen fındık alım işiyle Toprak Mahsulleri Ofisi uğraşmaktadır. Eğer Toprak Mahsulleri Ofisi fındıkla ilgili politikasına devam edecekse TMO'ya başka görevler de vermeyi düşünüyor musunuz? Mesela kayısı gibi, pamuk gibi onları da satın alma görevi TMO'ya verilebilir mi veya boş kalan Fiskobirlik'e acaba başka bir görev verilmesi düşünülüyor mu? Espri bir yana, Fiskobirlik eğer fındıkla ilgili bir kooperatifse asli görevini yapması gerekir, onu vurgulamak istiyorum. Bu konuda Hükûmetin düşüncesi nedir? Sözlerimi burada bitiriyorum.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.